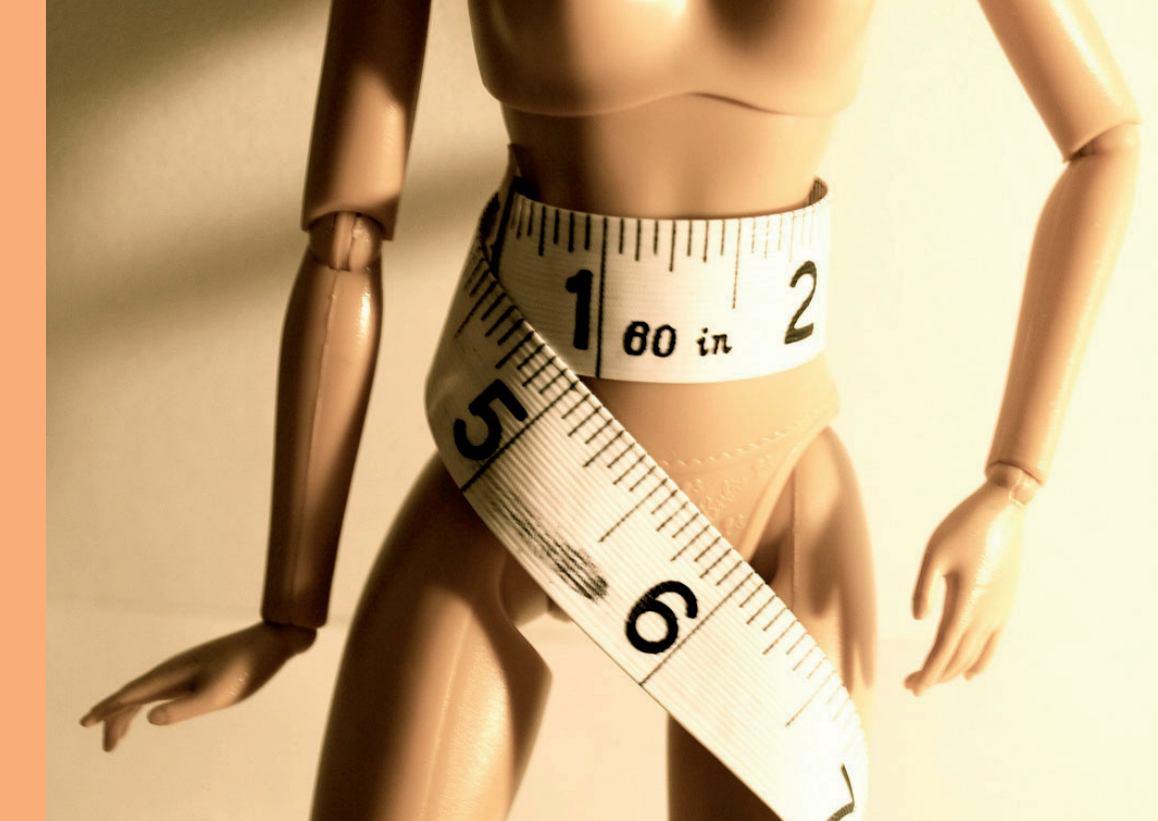

Copingvaardigheden bij jonge meisjes met anorexia nervosa: de eerste resultaten van een Vlaamse studie

Simons A¹, Michielsen M², Janssens A¹ & Deboutte D¹

¹ Ziekenhuisnetwerk Antwerpen, Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Universiteit Antwerpen, Capri

² Universiteit Antwerpen, Capri

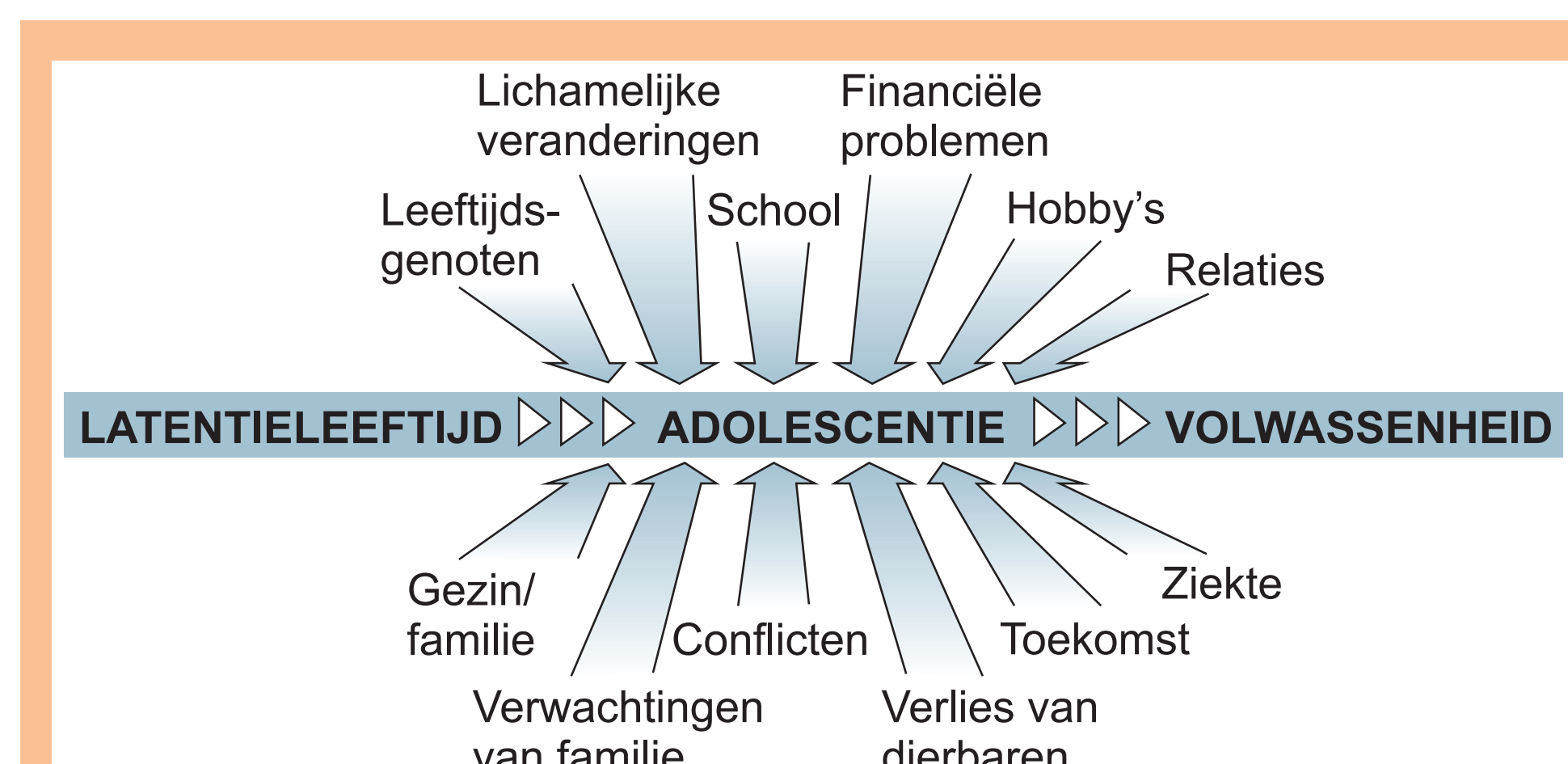
Probleemstelling

De adolescentie is een periode die gepaard gaat met een belangrijke fysieke en mentale transformatie waardoor stressvolle momenten vaak voorkomen (Figuur 1). Hierbij spelen verschillende factoren een rol bij het al dan niet ontstaan van een psychische of lichamelijke stoornis. Een van deze factoren is coping; de manier waarop iemand zowel gedragsmatig, cognitief als emotioneel op aanpassing vereisende omstandigheden reageert (Figuur 2).

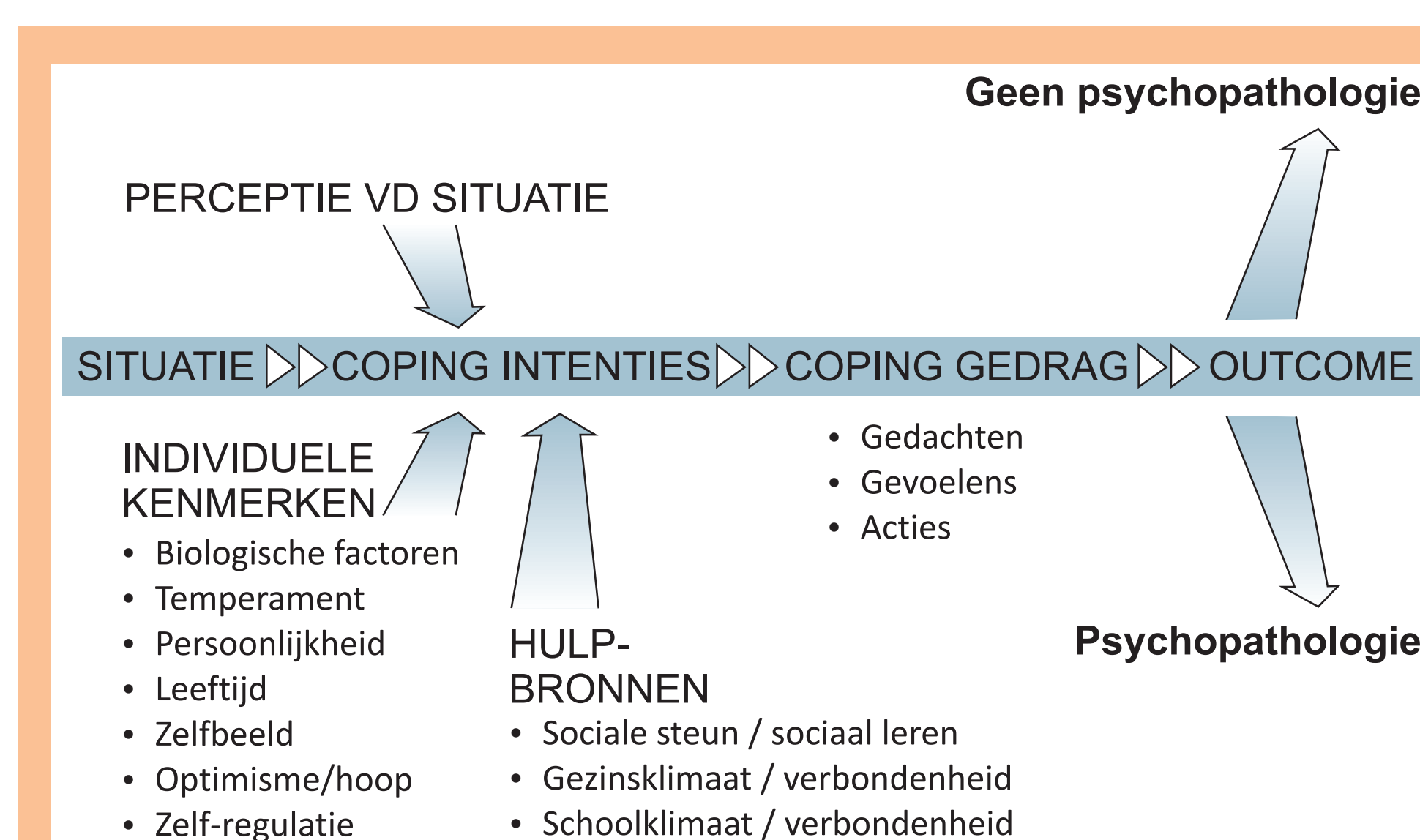
Onderzoek bij volwassenen vrouwen met anorexia nervosa (AN) toonde aan dat deze gebreken vertonen in hun coping. Patiënten met anorexia nervosa ervaren meer moeilijkheden om met stress om te gaan. Ze gebruiken vooral een copingstijl die gericht is op emotie en vertonen een probleemontwijkend gedrag, terwijl probleemoplossend gedrag in mindere mate voorkomt. Bij jongeren is hier rond echter beperkt onderzoek gebeurd. Het huidige onderzoek gaat na welke copingstijl jongeren met anorexia nervosa hanteren en of deze verschillend is van de 'norm'populatie van jongeren met dezelfde leeftijd. Tevens wordt er gekeken of er een verschil is tussen meisjes met AN, purgerend type en meisjes met AN, niet purgerend type. Een andere correlatie die gezocht wordt, is tussen copingvaardigheden bij meisjes die prepubertair of tijdens de puberteit AN ontwikkelen. Tevens wordt gekeken of comorbiditeit een invloed heeft (zie tabel 1).

Tabel 1. Coping: onderzochte correlaties binnen het onderzoeksopzet

AN, purgerend type	AN, niet-purgerend type
Aanvang AN prepubertair	Aanvang AN pubertair
Geen psychiatrische comorbiditeit aanwezig	Psychiatrische comorbiditeit aanwezig

Figuur 1. Stressfactoren tijdens de adolescentie

Figuur 2. Coping

Uit figuur 3 blijkt dat adolescenten met AN beduidend ($p < .0001$) lager scoren op UCL schalen actief aanpakken, palliatieve reactie en geruststellende gedachten. Op de subschaal passief reactiepatroon scoren ze duidelijk hoger dan hun peers.

Resultaten

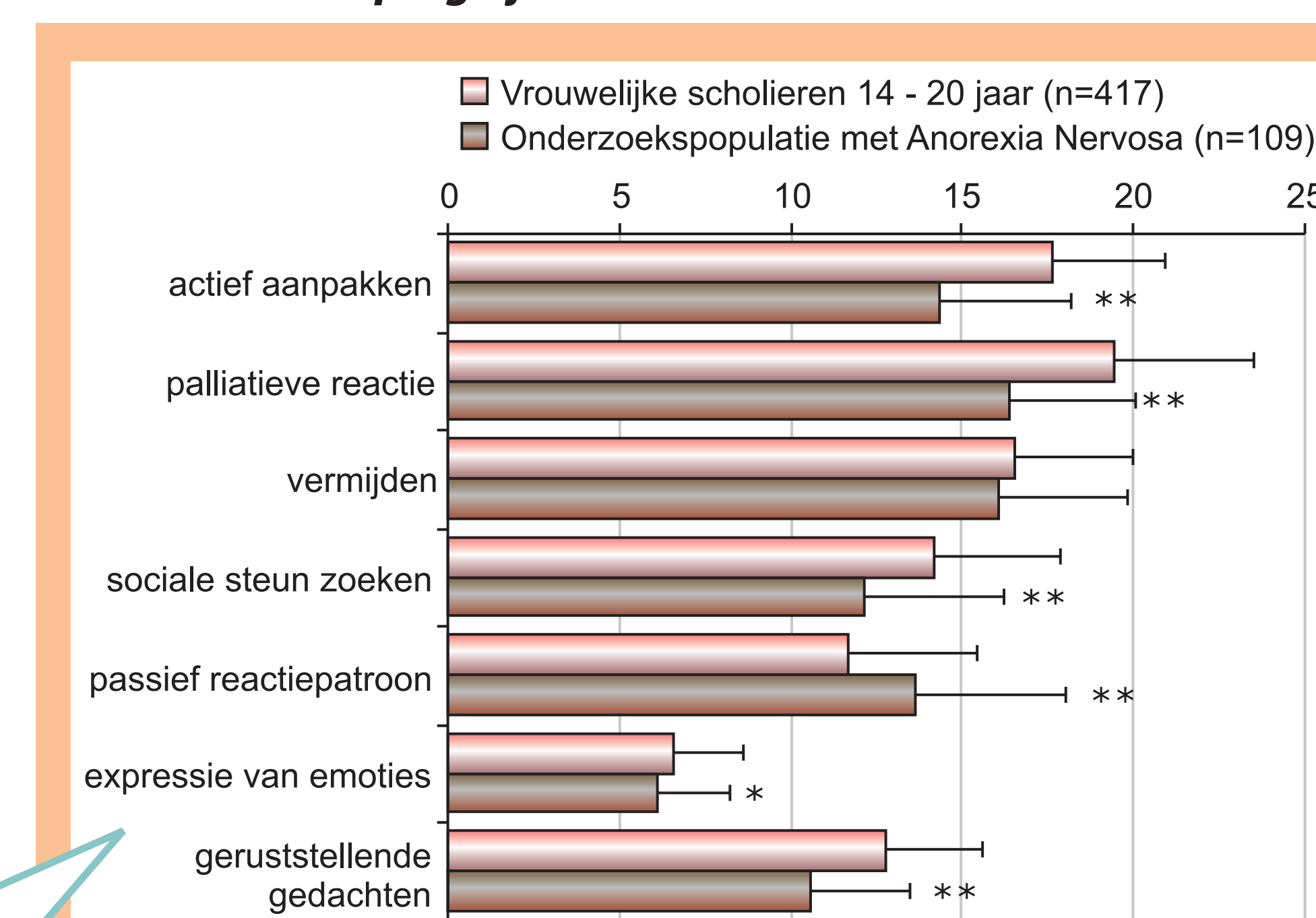
1. Algemeen profiel van onderzoeksgroep

De gemiddelde leeftijd van de meisjes bedraagt 14,15 jaar (SD: 1,67), met een minimum leeftijd van 8 jaar en een maximum leeftijd van 17 jaar. Zevenenveertig meisjes hadden nog niet gemenstrueerd alvorens AN te ontwikkelen (primaire amenorroe). De overige 89 meisjes gingen in secundaire amenorroe. Het merendeel van de meisjes lijdt aan anorexia nervosa van het restrictieve type (78,8%). Van de overige meisjes lijdt 13,9% aan het purgerende subtype AN, de overigen kregen de diagnose eetstoornis NAO.

Bij opname volgt het merendeel van de meisjes 69% algemeen secundair onderwijs. 12% zat bij opname in TSO, 7% BSO en 3% KSO en 1% BSO. 8% van de meisjes zit nog in het lager onderwijs.

Het gemiddeld totaal IQ van de meisjes bedraagt 105,15 (SD: 14,1), met range van 69 en 137.

2. Utrechtse Coping lijst

Figuur 3. Resultaten van de Utrechtse Coping lijst (UCL)

* $p < .05$ ** $p < .0001$

Methode

Er gebeurde een dossierstudie bij jongeren behandeld binnen de zorgenheid eetstoornissen van UKJA tussen augustus 2001 en oktober 2008.

Inclusiecriteria: vrouwelijk, tussen 8 en 18 jaar oud, diagnose anorexia nervosa.

Uit het dossier werden volgende gegevens gehaald: algemene zaken, SES, resultaten kinder- en jeugdpsychiatrisch onderzoek bij aanvang behandeling (o.a. intelligentieprofiel adhv WISC-R, ...), pubertaire status, resultaten UCL (Utrechtse Coping List van Schreurs & van de Willige). In totaal werden 137 meisjes behandeld tijdens deze periode.

Discussie

Het huidige onderzoek toont aan dat jonge meisjes die anorexia nervosa ontwikkelen problemen ondervinden op gebied van copingvaardigheden.

Verdere analyse van de data dient nog te gebeuren om een verdere verfijning te maken van welke subgroep meisjes welke copingvaardigheden heeft. De voorlopige resultaten geven alvast stof tot nadenken om het aanleren van adequate copingvaardigheden te implementeren binnen het behandelprogramma voor jonge meisjes met anorexia nervosa, of deze vaardigheden extra te stimuleren bij kinderen die een risicoprofiel hebben voor het ontwikkelen van een eetstoornis.

Referenties

- Ball, K, & Lee, C. Psychological stress, coping, and symptoms of disordered eating in a community sample of young Australian women. *Int J of Eating Dis*, 31, 71-81.
- Frydenberg E. Adolescent coping. *Advances in Theory, Research and Practice*. Routledge, 2008.
- Schreurs PJG, van de Willige G. De Utrechtse copinglijst. *Omgaan met problemen en gebeurtenissen*. Lisse: Swets en Zeitlinger;1988.